

Rotterdam, 15 januari 2013.

Onderwerp:

Beantwoording van de schriftelijke vervolgvragen van het raadslid A.G. Fährmel (Leefbaar Rotterdam) over misstanden in moskee internaten.

Aan de Gemeenteraad.

Op 12 november 2012 stelde het raadslid A.G. Fährmel (Leefbaar Rotterdam) ons schriftelijke vervolgvragen over misstanden in moskee internaten.

Inleidend wordt gesteld:

“Honderden kinderen wonen in moskee internaten. Vaak ontbreken vergunningen en zijn de internaten niet veilig. Hoe het met de kinderen gaat weet niemand. Moskee internaten zijn particulier, krijgen geen subsidie, hoeven aan geen enkele kwaliteitseis te voldoen, begeleiders hebben er geen verklaring van goed gedrag nodig en vallen onder geen enkele inspectie. In veel internaten zijn de regels erg streng. Kinderen moeten soms tot laat in de nacht bidden en er is geen ruimte voor autonome wil.

In het NRC van afgelopen zaterdag wordt onder andere gemeld dat in de Fatih moskee in de Polderstraat in Rotterdam-Zuid op de zolder een illegaal meisjesinternaat gevestigd is waar ongeveer 50 meisjes overnachten. Overdag gaan de meisjes naar school, de rest van de tijd brengen de kinderen door op de zolder van de moskee, van hun 12e tot hun 18e jaar. Geen enkele instantie ziet toe hoe de meisjes er hun tijd rondbrengen. De gemeente Rotterdam is al jaren van deze illegale activiteiten op de hoogte, volgens het NRC.

Het stadsbestuur, de deelgemeente, GGD, Stedenbouw en Volkshuisvesting en Stadsontwikkeling zijn allemaal al jaren op de hoogte van deze ontoelaatbare situatie.”

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Kunt u Leefbaar Rotterdam uitleggen hoe deze situatie zo heeft kunnen ontstaan en tot op de dag van vandaag heeft laten bestaan en waarom het stadsbestuur geen enkele verantwoordelijkheid in deze heeft genomen?

Antwoord:

Uit nader onderzoek na 15 november 2012 is gebleken dat er vanaf medio 1998 gedurende een aantal jaren, met voorafgaande toestemming van de Brandweer, regelmatig in de schoolvakanties is geslapen. De Brandweer heeft daarbij in ogenschouw genomen of de voorzieningen toereikend zijn voor het slapen van kinderen. In 2007 heeft de Stichting Islamitisch Centrum (SIC) een aanvraag voor een vergunning voor permanent overnachten ingediend. Daarop is in verband met eventuele nieuwbouw geen besluit op genomen. Het internaat heeft in 2012 de vereiste omgevingsvergunningen aangevraagd. Deze vergunningen zijn in behandeling. Er is steeds toezicht gehouden op de brandveiligheid, zoals blijkt uit het dossier dat ter inzage ligt en uit het feitenrelaas. Bij de controles zijn, zoals bij elke controle, regelmatig gebreken geconstateerd. Deze waren niet van dien aard dat er aanleiding was om tot sluiting over te gaan.

Op basis van bovenstaande deelt het college uw oordeel dat sprake is van een 'ontoelaatbare situatie' niet.



Als het gaat om de pedagogische setting waarin kinderen zich in een internaat bevinden, bestaat er op dit moment geen wettelijk kader op basis waarvan de overheid kan controleren of handhaven. Het gemeentelijke vertrekpunt is altijd geweest dat internaten tot het private domein horen. Daarbij staat de eigen verantwoordelijkheid van ouders voor de opvoeding van hun kinderen voorop evenals het zelfregulerende vermogen van deze internaten voor het kader waarbinnen zij hun activiteiten uitoefenen.

Hoewel ouders eerstverantwoordelijk zijn voor keuzes die zij in de opvoeding van hun kind maken, is het college van mening dat het wenselijk is en was om ook in deze instellingen – analoog aan vergelijkbare settings waarin kinderen langdurig niet thuis verblijven (kinderopvang, jeugdzorg) - tot een vorm van toezicht te komen. De eerste stappen om bij de onderhavige internaten daartoe te komen zijn inmiddels gezet.

Signalen van zorg ten aanzien van het pedagogisch klimaat – voor zover ons bekend – opgepakt binnen de bestaande wettelijke kaders.

Inleidend op vraag 2 wordt gesteld:

“Na jaren is tot op de dag van vandaag de situatie in dit meisjesinternaat nog altijd niet op orde, kent het pand achterstallig onderhoud en is het gezien de slapende kinderen zelfs gevaarlijk te noemen. Los van de brandveiligheid vindt u het, volgens RTV Rijnmond, wel nodig om de discussie over de internaten nu breder te trekken.”

Vraag 2:

Bent u het met Leefbaar Rotterdam eens dat de tijd van praten voorbij is en dat illegale internaten met onmiddellijke ingang gesloten moet worden?

Antwoord:

Zorgvuldig overheidsoptreden vergt dat eerst onderzocht wordt of een situatie met een instelling zonder vergunning of handelend in strijd met het bestemmingsplan, in overeenstemming kan worden gebracht met de geldende wet- en regelgeving. Dat wil zeggen dat de vereiste vergunningen moeten worden aangevraagd en getoetst aan de geldende kaders. Bij de onderzochte locaties is zodanig geacteerd dat er geen aanleiding was om tot sluiting over te gaan. De internaten waren en zijn dus voldoende brandveilig.

Vraag 3:

Bent u het ook met Leefbaar Rotterdam eens dat dit geldt voor alle internaten en dat elk kind in Rotterdam, van welke achtergrond, van welk geloof dan ook het recht heeft op een leven met sociale contacten, sport, buitenlucht, vriendjes en vriendinnetjes, en weet hoe de westerse samenleving in elkaar zit? Dat alleen op school zitten en voor de rest opgesloten blijven op een zolder in een moskee niet bijdraagt aan een normaal gezond leven wat een kind op die leeftijd zou moeten hebben?

Zo nee, waarom niet?

Vraag 4:

Bent u voornemens, ondanks dat dit ook de eigen verantwoordelijkheid is van ouders, de ouders erop te wijzen dat dit niet een gezonde leefomgeving is voor hun kinderen?

Zo nee, waarom niet?

Antwoord op de vragen 3 en 4:

Het college is van mening dat ieder kind recht heeft op een veilige en kansrijke opvoedingsomgeving. Daar horen de elementen zoals genoemd in de vraag uiteraard bij.



Ondanks dat het aan een vorm van extern toezicht op het pedagogisch klimaat ontbroken heeft, hebben wij geen signalen ontvangen dat de in deze internaten overnachtende kinderen gehinderd worden in het leiden van een normaal gezond leven.

Ook de diverse bezoeken en gesprekken die op de diverse locaties zijn gehouden bevestigen het door u geschetste beeld niet. Uiteraard wordt ook het gesprek met de ouders aangegaan, aangezien zij verantwoordelijk zijn voor de opvoeding van hun kinderen. Het onderwerp van gesprek zal in eerste instantie over de beweegredenen gaan die achter het verblijf van hun kinderen op een internaat schuilen.

Vraag 5:

Hoe denkt u dat deze kinderen kunnen integreren en een onderdeel worden van de samenleving en zich daar ook thuis voelen?

Vraag 6:

Bent u het met Leefbaar Rotterdam eens dat opvoeding op internaten juist identiteitsproblemen geeft, wat veel voorkomt onder deze doelgroep kinderen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op de vragen 5 en 6:

Het zou zorgelijk zijn wanneer kinderen als gevolg van hun internaatsverblijf geen volwaardig onderdeel van de samenleving kunnen worden. Als het gaat om de onderhavige internaten, heeft het college geen signalen ontvangen dat de kinderen die daar verblijven, problemen ervaren met integreren of met hun identiteit.

Het beeld over de relatie van verblijf op internaten met integratie in de samenleving uit het onderzoek van Prof. Martin van Bruinessen (*'De Fethullah Gülenbeweging in Nederland; Een rapport opgesteld op verzoek van de Minister voor Wonen, Wijken en Integratie'*. Door: Prof. Martin van Bruinessen Universiteit Utrecht) is positief.

Vraag 7:

Bent u ervan op de hoogte of er Nederlands wordt gesproken op deze internaten? Zo nee, hoe gaat u dit borgen?

Antwoord:

Voor de ontwikkelingen van in Nederland opgroeiende kinderen is het wenselijk dat zij opgroeien in een (thuis)situatie waarin Nederlands wordt gesproken. Tegelijkertijd moet worden vastgesteld dat de internaten private voorzieningen zijn, waar het voeren van de Nederlandse taal niet afgedwongen kan worden.

Uit navraag is gebleken, dat op de betreffende instellingen de voertaal overwegend Nederlands is.

Vraag 8:

Is Bureau Jeugdzorg überhaupt op de hoogte van deze internaten? Zo ja, zijn er in het verleden problemen gemeld bij Bureau Jeugdzorg rondom kinderen van internaten en wat is hier mee gedaan? Zo nee, hoe kan dit?

Antwoord:

Bureau Jeugdzorg komt pas in beeld op het moment dat de ontwikkeling/belangen van individuele kinderen in gevaar komen of dreigen te komen. Zoals op 15 november jl. reeds gemeld zijn in 2011 drie meldingen bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling van Bureau Jeugdzorg (hierna: AMK) binnengekomen. Het AMK heeft daarop een onderzoek ingesteld en naar aanleiding daarvan gesprekken gevoerd met zowel de ouders van de betreffende kinderen als de leiding van het internaat. Het AMK zag geen aanleiding voor verdere acties en heeft de cases vervolgens afgesloten.



Inleidend op vraag 9 wordt gesteld:

"Ook bij de GGD Rotterdam is al jaren bekend dat in moskeeën kinderen slapen en er soms sprake is van lijfstraffen, zo blijkt uit interne werkmails van de dienst volgens het NRC. In de beantwoording van mijn vragen over kindermishandeling, zoals lijfstraffen, buiten school en gezin van 21 juni jl., schrijft u dat er 3 gevallen hebben plaats gevonden in een moskee in de deelgemeente Feijenoord. Er is door de GGD en deelgemeente Feijenoord contact geweest om het onderwerp te bespreken. De uitkomst is geweest dat de deelgemeente met wijkpartijen en de Stichting Platform Islamitische Organisaties Rijnmond het onderwerp 'slaan' met de moskeeën zouden bespreken.

Vraag 9:

Wat is de uitkomst hiervan geweest?

Antwoord:

De deelgemeente heeft met SPIOR gesproken over het pedagogisch klimaat in moskeeën. Aan SPIOR is gevraagd hieraan structureel aandacht te (blijven) besteden.

Vraag 10:

Zijn er behalve het bespreekbaar maken van dit probleem met moskeeën ook daadwerkelijk maatregelen genomen?

Zo ja, wat zijn deze?

Zo nee waarom niet?

Antwoord:

De drie door u genoemde gevallen maken deel uit van de in totaal vijf gevallen waarover het college u op 10 juli 2012¹ reeds heeft geïnformeerd. Zoals in die brief reeds gemeld, zijn geen strafrechtelijke stappen ondernomen tegen de plegers. De ouders hebben zelf geen aangifte gedaan en de signalen zijn te weinig concreet om ambtshalve aangifte te doen dan wel een melding te doen bij de politie.

Inleidend op vraag 11 wordt gesteld:

"Ook de CJG's zijn bij de onderzoeken betrokken geweest in de deelgemeenten Feijenoord en Kralingen-Crooswijk."

Vraag 11:

Is bij de CJG's nooit een licht gaan branden om verder ook de moskee internaten onder de loep te nemen?

Zo ja, wat is de uitkomst hiervan?

Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Het is niet de taak van het CJG om internaten onder de loep te nemen. De Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) zijn het centrale punt in de wijk voor alle vragen rondom opgroeien en opvoeden. Het CJG fungeert als een coördinatiepunt voor professionals en is een belangrijke verbinding naar de jeugd(gezondheids)zorg. Het CJG heeft – waar mogelijk – op signalen geacteerd en gemeld bij het AMK.

Vraag 12:

Om welke moskeeën gaat het en zijn hier ook internaten in gevestigd?

Antwoord:

De incidenten waren niet internaat gerelateerd. De namen van de betreffende moskeeën maken deel uit van de stukken die in het kader van het WOB verzoek onder geheimhouding voor u bij de griffie ter inzage liggen.

¹ schriftelijke beantwoording van door het raadslid A.G. Fählmel-van der Werf (Leefbaar Rotterdam) gestelde raadvragen over extra aandacht voor kindermishandeling buiten school of gezin, dd. 10 juli 2012



Vraag 13:

Bent u bereid een onderzoek te doen in Rotterdam onder alle moskeeën hoeveel legale en illegale internaten er zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Er is een nader onderzoek ingesteld, na 15 november 2012. Uit dat onderzoek zijn niet meer relevante locaties naar voren gekomen, dan al bekend was voor die tijd.

Inleidend op vraag 14 wordt gesteld:

"De meeste Rotterdamse moskeebesturen zijn aangesloten bij de Stichting Platform Islamistische Organisaties Rijnmond (Spior). Spior vormt samen met het Platform Buitenlanders Rijnmond (PBR) het kenniscentrum diversiteit."

Vraag 14:

Kunt u uitleggen hoe het komt dat deze misstanden met internaten niet eerder naar buiten zijn gekomen via het Spior of dit kenniscentrum, maar dat we dit in het NRC moeten lezen?

Antwoord:

SPIOR heeft in 2010 de Rotterdamse Meldcode ondertekend en is al langere tijd betrokken bij de verbetering van het pedagogisch klimaat in moskeeën. Als er daadwerkelijk sprake zou zijn van misstanden waarbij de veiligheid van kinderen in het geding is (geweest), wordt óók van SPIOR verwacht dat zij daarover een signaal afgeeft.

Inleidend op vraag 15 wordt gesteld:

"In het noorden van Rotterdam, de Iskender Pasa moskee, is een legaal internaat gevestigd met dezelfde kenmerken, maar dan voor jongens van 12 tot 18 jaar. Overdag gaan ze naar school en de rest van de tijd verblijven ze in het internaat. Deze moskee behoort tot de Milli Gorus beweging, een omstreden organisatie in Duitsland, bekend in Nederland van de problemen rondom de Merkesmoskee. Op de website staat vermeld dat men zich bezig houdt met integratie, participatie en emancipatie, in het bijzonder voor Turkse jongeren, vrouwen en ouderen."

Vraag 15:

Waarom heeft u, gezien de omstreden geschiedenis van deze organisatie, dit internaat nooit intensief gecontroleerd?

Milli Gorus is een organisatie die in Nederland wettelijk is toegestaan. De door u genoemde feiten en de door u aangehaalde tekst van de website vormen voor het college geen grond om deze moskee intensief te (gaan) controleren.

Inleidend op vraag 16 wordt gesteld:

"Onderzoeker professor Martin van Bruinessen stelt in zijn in december 2010 gepresenteerde rapport "De Fethullah Gülen beweging in Nederland" dat met ingang van het schooljaar 2010-2011 alle internaten van de Gülenbeweging in Nederland gesloten zouden zijn. Dit is hem door bestuursleden zo verteld; hij heeft de internaten zelf niet bezocht omdat dezelfde bestuursleden 'daar duidelijk geen zin in hadden'.

Het al lang en veel besproken 'schoolinternaat Het Centrum' in Rotterdam aan de Diergaardesingel is inmiddels overgenomen door Stichting Sprint en heet nu 'studiewooncentrum'. Men geeft hier ook huiswerkbegeleiding. Dezelfde doelgroep kinderen, jongens van 12 tot 17 jaar, gaan naar school. De rest van de tijd verblijft men in het studie-wooncentrum. Dit 'studiewooncentrum' valt- als het gaat om het pedagogisch klimaat - onder geen enkele overheidscontrole.

In december 2010 berichtte Trouw al dat het voor een Turkse moeder nog steeds mogelijk was om een kind op een aan Gülen gelieerd schoolinternaat in Utrecht of Rotterdam aan te melden."



Vraag 16:

Bent u van dit internaat / studiewooncentrum op de hoogte?

Antwoord:

Ja.

Vraag 17:

Bent u ook bekend dat dit toch weer een Internaat gelieerd aan de Gülen beweging is?

Vraag 18:

Bent u bekend met het feit dat de Stichting Islam en Dialoog (Gülen) op 1 augustus 2012 ook een aanvraag omgevingsvergunning voor begeleid wonen van studenten op de Rochussenstraat 221 heeft ingediend bij de deelgemeente Delfshaven?

Antwoord op de vragen 17 en 18:

Ja, het college is daar mee bekend.

U bent op 7 oktober 2008 geïnformeerd over de lijn die het college volgt ten aanzien van de Fethullah Gülen beweging. Deze lijn is, dat het college geen aanwijzingen heeft dat de Fethullah Gülen beweging en / of door Fethullah Gülen geïnspireerde organisaties een voedingsbodem vormen voor radicalisering. Vanuit dat perspectief gezien was (en is) er geen grond om in te grijpen.

Naar aanleiding van het onderzoek van professor van Bruinessen naar de Gülen beweging – waarbij breder is gekeken dan de mogelijke dreiging van radicalisering - is door het kabinet een standpunt ten opzichte van de Gülen beweging geformuleerd.

Dit standpunt is, dat ook al blijft er sprake van een ondoorzichtige organisatiestructuur en een naar binnen gekeerde houding, dit op zich zelf geen strijd oplevert met de wet en dus geen reden kan zijn voor ingrijpen.

Vraag 19:

Bent u het met Leefbaar Rotterdam eens dat:

- a) de gemeente Rotterdam er bij het Rijk op moet aandringen dat inspecties die met jeugd te maken hebben, per direct hun taak moeten oppakken?**
- b) het zo snel mogelijk inzichtelijk moet worden hoeveel illegale en legale internaten in moskeeën en daarbuiten gevestigd zijn in Rotterdam?**
- c) de gemeente Rotterdam in overleg moet treden met het Rijk dat voor legale internaten zonder subsidie, huisvesting, verzorging en opvoeding, een verklaring van goed gedrag en een pedagogische opleiding vereist gaat worden?**
- d) illegale internaten per direct gesloten moeten worden?**

Antwoord:

Ad a) zie beantwoording van vraag 1.

Ad b) zie de beantwoording van vraag 13.

Ad c) het is de wens van het college, om in samenspraak met ouders en instelling een vorm van toetsingskader voor de kwaliteit van het pedagogisch klimaat te ontwikkelen. Zonder op de uitkomst daarvan te willen vooruitlopen, zou het college graag zien dat de door u onder c. genoemde elementen in enige vorm in een toetsingskader terugkomen.

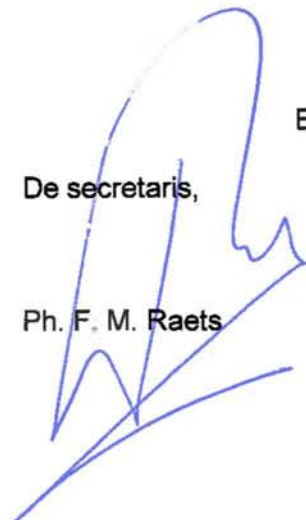
Ad d) zie de beantwoording van vraag 2.



Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

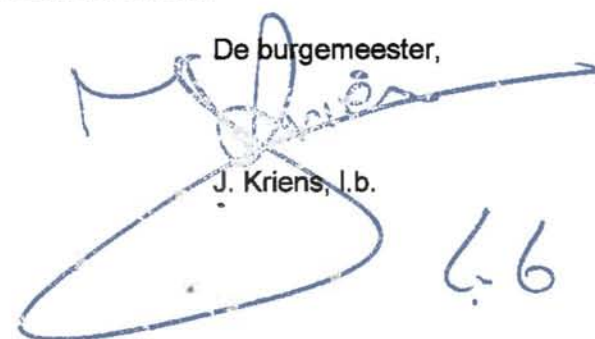
De secretaris,

Ph. F. M. Raets



De burgemeester,

J. Kriens, l.b.



66

